

ДЕТСКА ГРАДИНА №103 „ПАТИЛАНСКО ЦАРСТВО”,
СТОЛИЧНА ОБЩИНА - РАЙОН „ПОДУЯНЕ”
гр. София, ул. „Гинци” №16, тел. 02/9453155, www.dg103.net; e-mail:
dg103@abv.bg

Утвърдил
Директор: / В. Шпицер/

ПРОГРАМНА СИСТЕМА

на Детска градина №103, град София

която е цялостна концепция за развитие на детето в групата за придобиване на компетентности по всяко образователно направление чрез подходи и форми на педагогическо взаимодействие, които са в съответствие със Закона за предучилищното и училищното образование (2016 г.) и Наредба № 5 и Държавните образователни стандарти за предучилищното образование – ДОС (2016 г.).

Приоритети:

- Образователно съдържание, включващо **ключови** за децата **знания, умения и отношения** по образователните направления и връзката между тях.
- Връзка и **проходимост** между всички възрастови групи в детската градина, както и към образователния процес в училище.
- Ефективна система за **проследяване на резултатите** от процеса на усвояване на знания, умения и отношения.

Концептуални цели:

Основна цел: Цялостно развитие на детето и създаване на условия за изява на индивидуалния му потенциал и емоционално благополучие.

Водещи цели:

1. Осигуряване на образователен процес, съобразен с образователните направления и образователните ядра, определени от ДОС (2016 г.).
2. Осигуряване на взаимодействие между дейностите на детето в съответствие със задачите по образователни направления и образователните ядра към всяко направление.
3. Приложение на основни и допълнителни подходи и форми на педагогическо взаимодействие, съобразени с възрастта на децата и постигане на компетентностите, определени в ДОС за предучилищно образование.
4. Активното присъствие на игрови ситуации и игрови подходи в образователния процес по всички направления.
5. Осигуряване на баланс между програмната система – от една страна, и от друга – необходимостта от перманентно усъвършенстване и актуализиране на стратегията за развитие на детската градина.

Тематичното разпределение по образователните направления за всяка възрастова група се характеризира с:

- Ритмично и балансирано разпределение на образователното съдържание по **теми, месеци и седмици**.
- Принадлежност на всяка тема към съответно **образователно ядро**.
- **Очаквани резултати** от целенасочената работа по всяка тема.
- **Пособия** от образователната система „Приятел“, подходящи за дейности на детето към съответната тема.

Подходи на педагогическо взаимодействие

- Подходите, базисът за реализиране на програмната система, по-конкретно: съдържанието на формите на педагогическо взаимодействие; тематичните разпределения по образователните направления във всички възрастови групи; проследяването на индивидуалните резултати на детето от предучилищното образование; заложените идеи за ефективен механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование; са следните:
- Личностен и индивидуален подход към всяко дете.
- Ситуационен и интегрален подход.
- Конструктивен подход.
- Използване на Е-обучение и технологии
- Интеркултурно образование
- Креативност и успеваемост

Форми на педагогическо взаимодействие

Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са: учителят и детето. При осъществяване на педагогическо взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигане на компетентностите по седемте образователни направления (български език и литература; математика; околен свят; изобразително изкуство; музика; конструиране и технологии; и физическа култура.).

- Игровата дейност е базиса на всички видове форми на взаимодействия през учебното и неучебното време в детската градина и в подготвителна група в училище.

Формите за педагогическо взаимодействие в програмната система са:

- основна
- допълнителна
- При използването на формите на педагогическо взаимодействие, детският учител се съобразява със: степента на развитие на децата в групата, възрастови особености, потребности и интереси за постигане на целта – цялостно развитие на детето.
- Годишният календар е разпределен на учебна година, т.е. учебно време, което е между 15 септември и 31 май и неучебно време, което е между 1 юни и 14 септември.
- Педагогическа *ситуация* – основна форма на педагогическо взаимодействие
- Същност на *ситуацията* – педагогическата ситуация е основната форма на педагогическо взаимодействие, която протича предимно под формата на игра. Тя се организира само в учебно време, чрез нея се интегрират двата процеса – на възпитание и обучение, съобразени с играта и личният предметно-практическият опит на детето в групата.

Ситуацията се използва при реализиране на образователните направления: български език и литература, математика, околен свят, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура.

- *Разпределение на педагогическите ситуации* – Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение, което е разработено по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на детската градина.
- *Седмичен хорариум на педагогическите ситуации:*
  - първа група - 15
  - втора група - 16
  - трета група - 19

- четвърта група - 20

- *Времетраене на ситуацията* – Продължителността на една педагогическа ситуация ситуацията, зависимост от възрастта на децата варира:
  - от 15 до 20 минути – за първа възрастова група
  - от 15 до 20 минути – за втора възрастова група
  - от 20 до 30 минути – за трета възрастова група
  - от 20 до 30 минути – за четвърта възрастова група.

Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие през учебната година

- Чрез допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват компетентностите на детето по седемте образователни направления.
- Допълнителните форми се организират по преценка на учителя в съответствие с интересите и потребностите на децата.

Видове допълнителни форми

- Самостоятелни дейности по избор на детето – в зависимост от условията в групата;
- Дейности, организирани от детския учител – различни видове игри, състезания, конкурси, екскурзии, лагери, спортни празници, тържества, развлечения, наблюдения на обекти от околната среда.
- Провеждат се извън времето на педагогическите ситуации, както в учебното, така също и в неучебното време.
- *Допълнителни форми използвани в учебно време*
- Наименование: самостоятелните дейности по избор на детето, дейности, организирани от детския учител.
- Време за организиране: от 15 септември до 30 май на съответната година.
- Приложение: в сутрешни режимни моменти и след следобедния сън.
- *Допълнителни форми използвани през неучебно време*
- Наименование: самостоятелните дейности по избор на детето, дейности, организирани от детския учител.
- Време за организиране: от 1 юни до 14 септември на съответната година.
- Приложение: в сутрешни режимни моменти и след следобедния сън.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕНЯ и СЕДМИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА

**ОСНОВНИТЕ И ДОПЪЛНИТЕЛНИТЕ ФОРМИ ЗА
ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ В
ПЪРВА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА**

ФОРМИ Времетраене	ПОНЕДЕЛНИК	ВТОРНИК	СРЯДА	ЧЕТВЪРТЪК	ПЕТЪК
7.00 – 8.30 ДФ	Прием на децата (сутрешно раздвижване, дейност по избор, индивидуална работа и др.)				
8.30 - 9.00 ДФ	Закуска (разговори, игри, ритуали, поздрав и др.)				
9.00 – 9.20 ПС	Околен свят	БЕЛ	Математика	Музика	Изобразително изкуство
9.20 – 10.00 ДФ	(подвижни игри, творчески игри, занимания по интереси и др.)				
10.00 – 10.20 ПС	Физическа култура	Музика	Конструиране и технологии	Изобразително изкуство	Физическа култура
10.20 – 12.00 ДФ	(дейност по избор, междинна подкрепителна закуска, игри на открито, разходки, закалителни процедури и др.)				
12.00 – 12.30	Обяд				
12.30 - 15.30	Следобеден сън (следобедна почивка)				
15.30 – 15.45 ДФ	(подвижни игри)				
15.45 – 16.00	Следобедна подкрепителна закуска				
16.00 – 16.20 ПС	Конструиране и технологии	Околен свят	Физическа култура	БЕЛ	Математика
16.20 – 19.00 ДФ	(игри, разходки, наблюдения, творчески дейности и др.)				

**ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕНЯ и СЕДМИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ
НА ОСНОВНИТЕ И ДОПЪЛНИТЕЛНИТЕ ФОРМИ
ЗА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ
ВЪВ ВТОРА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА**

Форми	ПОНЕДЕЛНИК	ВТОРНИК	СРЯДА	ЧЕТВЪРТЪК	ПЕТЪК
7.00 – 8.30 ДФ	Прием на децата (сутрешно раздвижване, дейност по избор, индивидуална работа и др.)				
8.30 - 9.00 ДФ	Закуска (разговори , игри, ритуали, поздрав и др.)				
9.00 – 9.20 ПС	Околен свят	Математика	БЕЛ	Околен свят	БЕЛ
9.20 – 10.00 ДФ	(подвижни игри, творчески игри, занимания по интереси и др.)				
10.00 – 10.20 ПС	Физическа култура	Музика	Констру иране и техноло гии	Музика	Физическа култура
10.20- 10.40				Изобразител но изкуство	
10.40 – 12.00 ДФ	(дейност по избор, междинна подкрепителна закуска, игри на открито, разходки, закалителни процедури и др.)				
12.00 – 12.30	Обяд				
12,30 – 15,30	Следобеден сън (следобедна почивка)				
15.30 – 15.45 ДФ	(подвижни игри)				
15,45 – 16.00	Следобедна подкрепителна закуска				
16.00 – 16.30 ПС	БЕЛ	Конструиране и технологии	Математ ика	Физическа култура	Изобразит елно изкуство
16.30- 19.00 ДФ	(игри, разходки, наблюдения, творчески дейности, ателиета и др.)				

**ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕНЯ и СЕДМИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ
НА ОСНОВНИТЕ И ДОПЪЛНИТЕЛНИТЕ ФОРМИ
ЗА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ
В ПОДГОТВИТЕЛНА ТРЕТА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА**

ФОРМИ	ПОНЕДЕЛНИК	ВТОРНИК	СРЯДА	ЧЕТВЪРТЪК	ПЕТЪК
7.00 – 8.30 ДФ	Прием на децата (сутрешно раздвижване, дейност по избор, индивидуална работа и др.)				
8.30 - 9.00 ДФ	Закуска (разговори , игри, ритуали, поздрав и др.)				
9.00 – 9.30 ПС	БЕЛ	Математика	БЕЛ	Математика	Конструир ане и техноло гии
9.30 – 9.45 ДФ	(игри)				
9.45 – 10. 15 ПС	Физическа култура	Околен свят	Физичес ка култура	Околен свят	Физическа култура
10.15 – 10.30 ДФ	Междинна подкрепителна закуска (игри)				
10.30 – 11,00 ПС	Изобразително изкуство	Музика	Изобраз ително изкуство	Музика	
11.00 – 12.30 ДФ	(игри, разходки, наблюдения на открито, дейности по ателиета и др.)				
12.30 – 13.00	Обяд				
13.00 – 15.00	Следобедна почивка (следобеден сън)				
15.00 – 15.15 ДФ	(подвижни игри)				
15.15 – 15.30	Следобедна подкрепителна закуска				
15.30 – 16.00 ПС	Конструир ане и техноло гии	Околен свят	Математ ика	Околен свят	БЕЛ
16.00 –	(творчески игри, игри с правила, дейност по ателиета, разходки и др.)				

19.00 ДФ	др.)
-------------	------

**ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕНЯ и СЕДМИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ
НА ОСНОВНИТЕ И ДОПЪЛНИТЕЛНИТЕ ФОРМИ
ЗА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ
ЧЕТВЪРТА ПОДГОТВИТЕЛНА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА (6–7 г.)**

ФОРМИ	ПОНЕДЕЛНИК	ВТОРНИК	СРЯДА	ЧЕТВЪРТЪК	ПЕТЪК
7.00 – 8.30 ДФ	Прием на децата (сутрешно раздвижване, дейност по избор, индивидуална работа и др.)				
8.30 - 9.00 ДФ	Закуска (разговори , игри, ритуали, поздрав и др.)				
9.00 – 9.30 ПС	Математика	Околен свят	БЕЛ	Математика	БЕЛ
9.30 – 9.45 - ДФ	(игри и др.)				
9.45 – 10. 15 ПС	Изобразително изкуство	Музика	Изобразит елно изкуство	Музика	Конструир ане и технологии
10.15 – 10.30 ДФ	Междинна подкрепителна закуска (игри)				
10.30 – 11.00 ПС	БЕЛ	Физическа култура	Околен свят	Конструиране и технологии	Математик а
11.00 – 12.30 ДФ	(игри, разходки, наблюдения на открито, дейности по ателиета, експерименти и др.)				
12.30 – 13.00	Обяд				
13.00 – 15.00	Следобедна почивка (следобеден сън)				
15.00 – 15.15 ДФ	(подвижни игри)				
15.15 – 15.30	Следобедна подкрепителна закуска				
15.30 – 16.00 ПС	Околен свят	БЕЛ	Физичес ка култура	Околен свят	Физическа култура
16.00 -19.00 ДФ	(творчески игри, игри с правила, дейност по ателиета, разходки, проектни дейности и др.)				

**Механизъм на взаимодействие между участниците в
предучилищното образование**

Взаимодействието, основано на взаимно доверие и сътрудничество, между родителите на всяко дете и екипа на детската градина, има голямо значение за адаптирането на детето към правилата на образователната среда, както и за развиване на самоувереност и чувство за принадлежност.

Сътрудничеството с родителите се постига на две нива:

- на ниво групата – във форма на родителски актив, комитет и т.н.
- на ниво детската градина – във форма на Настоятелство.

Формите на сътрудничество между детската градина и семейството са обединени в две групи: индивидуални и групови форми на работа.

Индивидуални форми на сътрудничество

Индивидуален разговор (среща) между детския учител и родителя.

По договоряне между учителя и родителя. Детският учител би трябвало да предложи време в което няма деца в групата(сутрешните часове; или късния след обяд) или в групата е осигурено присъствие на друго лице от детската градина. По този начин детският учител не нарушава правата на децата и своите задължения по длъжностната характеристика, Правилника за вътрешния ред, а осигурява защитеност на децата в групата.

Срещата може да се проведе преди началото на учебната година (през летния период) и/или в начало на месец септември. по време на първата среща родителите трябва да запознаят учителя с особеностите на тяхното дете, да поговорят открито за техните страхове и очаквания от детската градина. От друга страна учителят на групата запознава родителя с правилника на градината и правилата в групата, както и с неговите родителски задължения.

Видове разговори:

Във връзка с тяхната цел, могат да бъдат:

- Първоначален и опознавателен разговор – с цел запознаване на детския учител с родителя и детето. Срещата може да се проведе преди началото на учебната година или в нейното начало (м. септември). На тази първа среща родителите могат запознават учителя с особеностите на тяхното дете, за своите очаквания – какво ще се случи с детето им в детската група. От друга страна учителят ги запознава с правилата в групата, в детските градина и с техните родителски задължения.
- Информативни разговори – с цел запознаване на родителя с резултатите от предучилищното образование. Провеждат се в началото и края на учебната година.
- Рутинни разговори с цел информирание на родителя за

промените в детското развитие и поведение, както и за придобитите или в процес на придобиване на умения по отделните образователни направления. Провеждат се в различни времеви интервали: ежедневни, седмични или месечни.

Индивидуална консултация

По инициатива на учителя или по инициатива на родителя.

- По инициатива на учителя

Ако учителят трябва да сподели наблюдавани затруднения, които изискват намесата на външен експерт специалист, той трябва да обясни това на родителите. Да подсказе варианти за вземането на решение, което засяга бъдещо развитие на неговото дете.

- По инициатива на родителя

Когато родителят среща затруднения при отглеждането, възпитанието или при оказване на помощ в процеса на обучение. В тези случаи е необходимо детският учител да насочи родителя към специалист или самият той да насочи родителят към работещи стратегии.

Други индивидуални форми: Видове съобщения

Устните съобщения могат да бъдат – телефонно обаждане, скайп разговор;

Писмените съобщение днес, са е-майл, sms по мобилен телефон, лично съобщение във фейсбук на групата.

Кога се използват?

В зависимост от ежедневните събития и извънредни ситуации, при провеждане на празници и развлечения, екскурзии, лагери и др., събития в детската градина или извън нея, могат да възникнат ситуации в които учителят да използва бързи форми на съобщения.

За планираните мероприятия, за които е необходима повече подробна и детайлизирана информация за родителя – е желателно използването на писмени съобщения.

Групови форми на сътрудничество с родителите

**Родителската среща – традиционната и най-популярна
групова форма**

Създаването на сплотена група от родители, които да се включат в живота на групата, допринася за реализирането на целите и задачите на детската градина. Позитивното въвличане на родителите като наблюдатели, участници и партньори, подпомага реализирането на програмната система на детската градина. Сътрудничеството с всички родители се постига през няколко канала:

В началото на учебната година, във всяка група на детската градина се организира родителска среща, на която представя обосновката и работния план за учебната година. Координират се очакванията на родителите и на екипа на групата/класа. Избира се комитет на родителите.

Определят се неговите функции, работните отношения и начин на комуникация с екипа на групата/класа.

Родителските срещи през учебната година могат да се планират, според потребностите и желанията на родителите. В съдържателен аспект, трябва да бъдат тематични, съобразени с актуални за възрастта – „горещи” и доминиращи теми, във връзка възрастовите особености на детското развитие и съответни поведенчески реакции на детето и да децата в групата. Например, подобни ключови теми на детското развитие са:

- адаптация на детето в детската група;
- детските приятелства; готовността на детето за живота в училище;
- готовност за учене.

Групи за подкрепа на родители – съвременна форма за групова подкрепа

В групата родителят получава формална подкрепа от останалите родители, по въпроси които не може самостоятелно да реши и търси допълнителна емоционална подкрепа и информация.

Чрез групата родителят има възможност да преживява чувството на увереност, защитеност и равнопоставеност.

Видове групи за подкрепа на родителите:

- група на родителите, които имат еднакви проблеми относно детското развитие;
- група на родителите, които имат еднакви вярвания и модели на възпитание;
- група родители, които имат нужда от развиване на своите умения като родители;
- група родители на надарени деца;
- група на татковците и др.

Тренинг с родители

Тренингът е интерактивна форма на комуникация, върху основата на диалогичното общуване между лектора (учителя) и участващите в тренинга (родителите).

Опитът показва, че лекционната форма в нейния монологичен вариант може да повиши информираността на родителите по различни въпроси, но не предизвиква достатъчно мощен заряд, който да инициира, стимулира и регулира краткосрочна интензивна личностна промяна, така както се постига чрез тренинга. Родителите – участници в тренинга, могат да осъзнаят, да „разчупят” традиционните си убеждения и вярвания за домашното възпитание и взаимоотношенията между родители-деца, между хората; да овладеят нови социални умения, да променят ценностната си ориентация и да се обогатят с нови психолого-педагогически знания.

Участие на родителите в процеса на предучилищното образование

Включването на родителите в живота на детето в детската група е друга изключително важна форма на сътрудничество между детската градина и семейството. Обикновено родителите присъстват на открити ситуации, тържества, празници и състезания.

Във всяка група на детската градина се изработват планове за съвместни инициативи с родителите. Най-често това са различните празници и тържества, в които родителите ще вземат участие. Необходимо е на родителите да им се предостави възможност да участват, както в съставянето на плана, така и при неговата подготовка и реализация. По този начин ще могат да се включат по-голяма част от родители, според техните индивидуални нагласи, способности (организаторски, изпълнителски, музикални, кулинарни, естетически и др.), и възможности (финансови или чрез труд).

Родителите могат да участват и в образователния процес провеждан в детската градина – чрез включването им в основната форма на работа на детския педагог- ситуацията. Всеки родител от групата е ценен с неговата личност и професионална реализация.

В зависимост от целта на ситуацията, може да се покани родител, който има съответната професия или професионални компетентности по изучаваната тема.

Чрез словесен разказ, презентация или демонстрация по дадена тема близка до образователното съдържание, или чрез посещение на неговата месторабота – децата по-лесно могат да възприемат и осмислят интегрираните знания от съответните направления.

Значението на включването на родителя има тристранен характер:

за детето – защото чувства подкрепата и съпричастността на родителя към това, което е важно за него;

за родителя – който може да види детето си в различна от ежедневието ситуация; да общува с другите деца от групата и по този начин да обогати своите родителски умения.

за детските учители в групата – за успешното постигането на целта на социализация, възпитание и образование на детето, чрез подкрепата получена от родителите.

Други форми за комуникация детски учител – родител

Във връзка с периодично предоставяне на информация, относно промени в учебната програма; правилата в групата; предстоящи празници, важни събития в детската градина; статии или материали във връзка с детското развитие; новини от живота в детската градина; продукти от дейността на децата (рисушки, работни листове, снимки) и др., могат да се използват следните форми:

Сайт на детската градина

Информационни табла за родителя

Фейсбук на групата

Информацията относно многообразието и качеството на учителската дейност, резултатността в детската градина извън нея (участието на децата в различни конкурси и състезания) може да има прозрачност и публичност чрез:

Електронно портфолио на детската градина

Портфолио на учителите в групата

Сътрудничество между детската градина и други педагогически специалисти и институциите, подпомагащи дейностите на детската градина.

В зависимост от условията на населеното място, в което се намира детската градина, различните институции: социални, здравни, културно-просветни и др., могат да се реализират различни съвместни дейности.

Формите на сътрудничество с различните институции, могат да бъдат: индивидуални консултации; групови срещи; лектории; съвместни празници; клубове, кръжоци и т.н.

Проследяване на резултатите от образователния процес:

1. Проследяването на резултатите от образователния процес има следните **задачи**:

- да се проверява ефективността на отделните подходи и форми на педагогическо взаимодействие;
- да се проследяват резултатите от образователния процес: по образователни направления; общо за детската група; по отношение на всяко дете;
- на базата на тези резултати да се планира образователният процес по дейности и образователни направления;
- да се осъществява съобразеност на образователния процес с индивидуалните особености или специалните образователни потребности на децата.

2. **Средствата** за проследяване на резултатите от образователния процес се прилагат:

- *текущо*: чрез ситуации, включени в хорариума по отделните образователни направления;
- *на принципа „вход – изход“*: чрез ситуации, също включени в хорариума на образователното направление, в началото и в края на учебната година.

Посочените приоритети, концептуални цели, структурирането на тематичното разпределение по групи и образователни направления, както и проследяването на резултатите от образователния процес са важна част от стратегията за развитие на детската градина, характеризираща се със следните основни аспекти: мисия и визия, ценността на нагласите, поведението и глобалната цел на педагогическия екип.

Методи и форми за проследяване на резултатите от предучилищното образование

1.Наблюдение

Основният метод за проследяване на постиженията на децата е включеното наблюдение. То е процес от целенасочено наблюдение на

детското поведение в различни ситуации, в различни режимни моменти, в различни среди, по време на ежедневните занимания в продължение на цялата учебна година.

Наблюдението е един от многото начини за събиране на информация относно функционирането на децата като цяло. Най-ефективно и информативно е наблюдението на детето в неговата естествената среда, която включва – неговият дом и детската група в които всяко дете се развива. Тази среда предоставя на детето широки възможности за ежедневна изява и проява на различните му знания, способности, начини на поведение, както и на неговите затруднения. Събраната информация от наблюденията служи за основа при тълкуването на резултатите от развитието и извеждането на съответни изводи и насоки следващия възрастов период.

Цели на наблюдението:

С помощта на информацията, получена чрез наблюдението детската учителка постига следните цели:

Опознава индивидуално развитие на децата чрез установяване на техните характерни възрастови и индивидуални особености: нужди, способности, обноси, ограничения и затруднения.

Планира индивидуална програма за развитие на детето през учебната година, която е насочена към детския потенциал и затруднения.

Проследява настъпилите промени при децата през учебната година.

Периодично уведомява родителите за функционирането на детето в детската градина.

Видове наблюдения:

Детският учител участва в дейността на детето на различни нива – от ниво на *не-участник* в наблюдението; до *пряк участник* в него.

Наблюдение, в което учителят не участва.

Задачата при този вид наблюдение е учителят само и единствено да *наблюдава и проучва* автентичността на детето в обичайните естествени условия и действия в детската група, без да се включва в разговор с него или да се намесва по някакъв начин в ситуацията/играта/общуването, който би могъл да повлияе върху неговото поведение.

Наблюдение, в което учителят е участник (включено наблюдение)

Задача при този вид наблюдение е учителят – наблюдател да участва в дейностите на детето. Например: даване на разяснения; задаване на насочващи въпроси; използване езика на тялото; подготвяне на

обстановката за извършване на дадена дейност; съучастник в играта на детето; поощряване на другите деца да се сблизят с наблюдаваното дете и др.

2. Познавателна задача

Задачите, които са използвани за установяване на резултатите по седемте образователни направления през учебната година са два вида:

Задачите със структуриран отговор, които се използват за проследяване на възприемането на *знанията*, тяхното *разбиране* и *приложението* им. Смята се, че този вид задачи имат по-висока степен на обективност, което от своя страна допринася за надеждността на измерването на резултатите от развитието.

Задачи със свободен отговор се използват при установяване на *изпълнителски умения* – пеене, свирене, рисуване, моделиране, конструиране – при които се проследява тяхното изпълнение и анализира крайният резултат, който във всички случаи ще бъде уникален за всяко дете.

3. Продукти от дейността на децата

По време на цялостния престой на детето в детската градина, чрез активното му участие в различни видове дейности, то създава различни по характер продукти (фантастични разкази, игри, рисунки, апликации, конструктивни и хартиени модели, пластилинови фигури и форми, и др.). Част от тези произведения могат да се съхраняват в хартиен вариант – в Портфолиото на детето.

4. Социометрични методи

Всяка детска група има свой специфичен облик, който е повлиян от взаимоотношенията между децата вътре в групата и от подходите на детските учители. При определени случаи, според учителите, този метод успешно може да се използва.

Проследяване на резултатите от предучилищното образование

Проследяването на постиженията на детето по образователните направления се осъществява от учителите на съответните групи в началото и в края на учебното време, в съответствие с методите и формите и отразява съответствието с очакваните резултати.

(1) Резултатите от проследяването на постиженията на детето се вписват в дневника на групата.

(2) След проследяване на постиженията учителите информират родителите за индивидуалните резултати на детето.

(3) Постиженията на детето се отразяват в детско портфолио.

(4) Съдържанието на портфолиото се определя с Правилника за дейността на детската градина.

В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио, което е своеобразен запис на детското развитие от първа възрастова група и продължава до края на подготвителна група.

Хронологично и автентично проследява резултатите от социализацията, възпитанието и обучението на детето в детската градина.

Според носителят на информация портфолиото може да бъде: хартиено или електронно портфолио.

В портфолиото се включва всичко, което показва *хронологично* уникалността и индивидуалността в развитието на детето; резултати от постиженията по седемте образователни направления: български език и литература, математика, околен свят, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура.

Портфолиото е набор от подбрани и подредени материали, снимки (на предмети, продукти от различните дейности – моделиране, конструиране, игри и т.н.); резултати от дидактични задачи; участие в тържества (снимки и дискове); протоколи от наблюдение; чек листове, които отразяват постигнатите конкретни резултати в развитието и обучението. В детското портфолио се поставят грамоти и отличия, получени от участия в състезания и конкурси.

(5) В края на предучилищното образование с цел осигуряване на продължаващо взаимодействие между родителите и детската градина портфолиото им се предава.

(6) В 14-дневен срок преди края на учебното време учителите на подготвителните групи установяват готовността на детето за училище, която отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие.

Принципи: При създаване на портфолиото учителят съблюдава следните:

Личностен и индивидуален подход

Автентичност

Хронологичност

Активност

Интерактивност и комуникация

Прозрачност

Креативност и успеваемост

Външно оформяне на портфолиото: В индивидуална папка се поставя съдържанието на портфолиото. Всеки раздел на портфолиото се поставя в отделен пластмасов джоб или плик – в който се събират съответните материали. За по-красиво оформление, всеки раздел – може да

бъда в различен цвят. По този начин по-лесно ще се откриват отделните раздели. В трета и четвърта подготвителни групи е желателно детето да участва във външното оформление на своето портфолио. Може да нарисова или направи колаж на тема: „Моят приятел”, „Моята група”, „Моето семейство”, „Любимите ми герои” и т.н.

Изискванията към учителя при събиране и създаване на детското портфолио:

Да прояви обективност при събиране и рецензиране на материалите в портфолиото. Да включва всичко, което смята, че е полезно и необходимо за детето, за да уважи неговата личност, достойнство.

Да открива промяната и динамиката в развитието на детето чрез получените резултати.

Да открива потенциала на детето.

Да разпознава затрудненията на детето.

Да насърчава детето и родителите в процеса на промяна на детското развитие.

Установяване на готовност на детето за училище.

Готовността на детето за училище да се отчита по пет показателя: физическо, познавателно, езиково, социално и емоционално развитие на детето.

ДЕТСКА ГРАДИНА №103 „ПАТИЛАНСКО ЦАРСТВО”,
СТОЛИЧНА ОБЩИНА - РАЙОН „ПОДУЯНЕ”
гр. София, ул. „Гинци” №16, тел. 02/9453155, www.dg103.net; e-mail:
dg103@abv.bg

ХОРАРИУМ ПО ВЪЗРАСТОВИ ГРУПИ

Направление	I гр. 3–4 год.	II гр. 4–5 год.	III гр. 5–6 год.	IV гр. 6–7 год.
Български език и литература	2	3	3	4
Математика	2	2	3	3
Околен свят	2	2	4	4
Изобразително изкуство	2	2	2	2
Музика	2	2	2	2
Конструиране и технологии	2	2	2	2
Физическа култура	3	3	3	3
Общо за седмицата	15	16	19	20